

HÄRKÄNEVAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

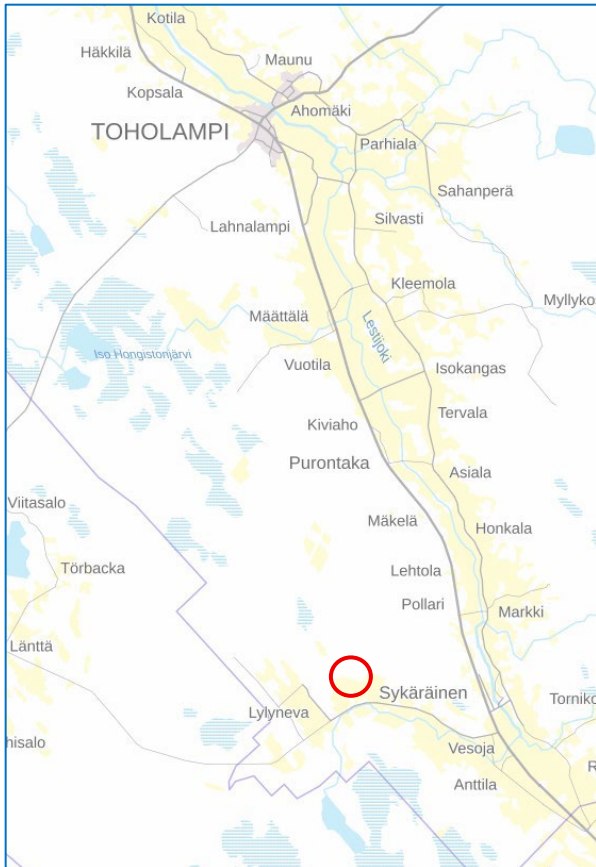
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
16.1.2026

TOHOLAMMIN KUNTA

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Toholammin kunnanhallitus on 16.12.2025 § 6 päättänyt hyväksyä kaavoitusaloitteen koskien Härkänevan osayleiskaavan muutosta ja laajennusta, jonka keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa suunnittelualueelle sijoittuvan maatilan ja sen toimintaan liittyvän biokaasulaitoksen laajentuminen suunnittelualueella.

Suunnittelualue on pinta-alaltaan noin 12 ha ja se sijoittuu Härkänevan kyläalueelle ja rajautuu eteläosassa Härkänevantiehen. Alue sijoittuu Toholammin keskustasta noin 18 kilometriä etelään. Laadittavan osayleiskaavan sijainti on esitetty **kuvassa 1**.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti.

Kuva 2. Suunnittelualueen alustava rajaus.

Osayleiskaava hyväksytään kunnanvaltuustossa alueidenkäyttölain mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, joka sitoo maanomistajia ja viranomaisia. Rakentamislupaa myönnettäessä on katsottava, että alueen käyttöä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen ei vaaranneta. Myöskään viranomaistoimenpiteillä ei saa vaikeuttaa yleiskaavan toteuttamista.

Vaikka lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan osayleiskaavan toteutumista, on tämä rajoitus kuitenkin ehdollinen: lupa on myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta.

Maakuntakaava ei ole voimassa osayleiskaavan alueella sen jälkeen, kun se on saanut lainvoiman. Maakuntakaava toimii kuitenkin ohjeena mahdollisissa tulevilla yleiskaavan muutoksissa. Kunnallisessa

kaavaohjauksessa osayleiskaava toimii ohjeena laadittaessa alueelle asemakaavoja. Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta siltä osin, kun osayleiskaavassa on toisin määrätty.

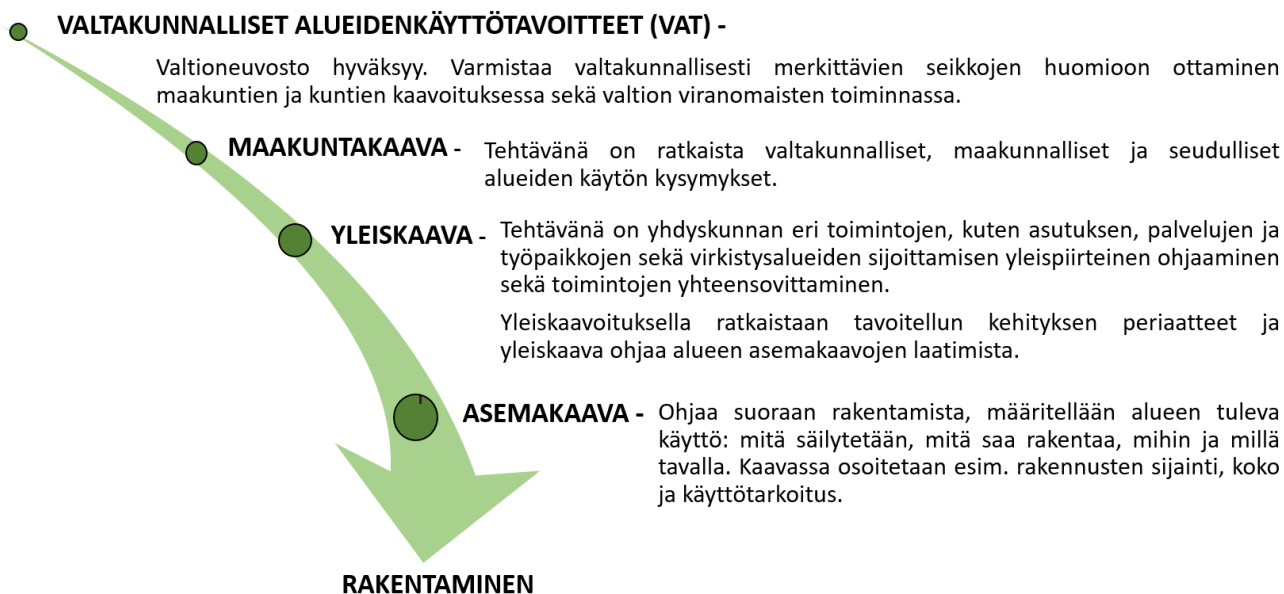
Kaavoituksen alkaessa osana kaavatyön ohjelmointia laadittavassa **osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa** (OAS) esitetään suunnitelma osallistumisen ja muun vuorovaikutuksen järjestämisestä sekä vaikutusten arvioinnista. (AKL 63 §)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehdään asukkaita, järjestöjä, kunnan ja valtion viranomaisia sekä muita osallisia varten. Sen tulisi antaa perustiedot kaavahankkeesta ja sen valmisteluprosessista niin, että osalliset voivat arvioida kaavan merkitystä ja tarvetta osallistua sen valmisteluun.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

2 SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

Maankäytön suunnittelujärjestelmän lähtökohtana on tarkentuva suunnittelu, jossa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä yleispiirteiset kaavat, eli maakuntakaava ja yleiskaava, ohjaavat yksityiskohtaisten asemakaavojen suunnittelua.

3 SUUNNITTELUTILANNE

3.1 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain (AKL, 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 (YM/2017/81). Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Tämän osayleiskaavan suunnitteluun vaikuttavat ainakin seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

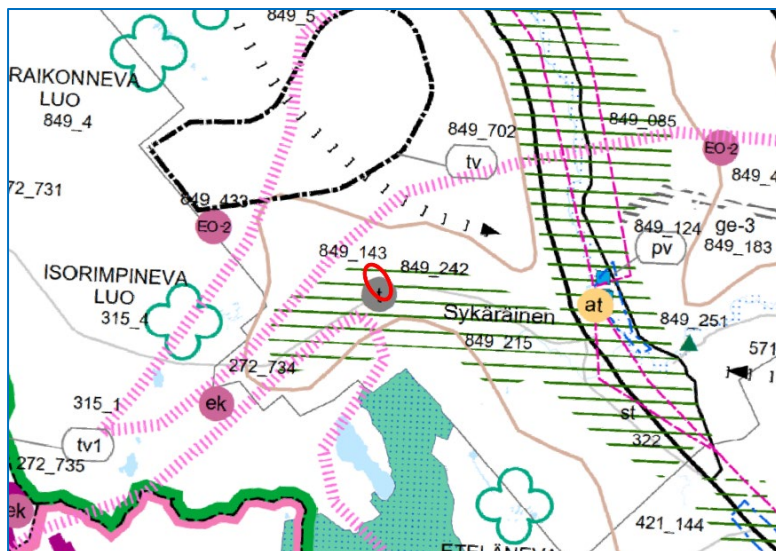
3.2 MAAKUNTAKAAVA

Toholammin kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan maakuntaan ja alueella on voimassa Keski-Pohjanmaan maakuntakaava. Maakuntakaavoitus Keski-Pohjanmaalla on edennyt vaiheittain siten, että ensimmäinen vaihekaava vahvistettiin ympäristöministeriössä 24.10.2003, toinen 29.11.2007, kolmas 8.2.2012 sekä neljäs 22.6.2016. Viides vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 29.11.2021 § 30 ja tullut lainvoimaiseksi 3.1.2022. Lisäksi vireillä on Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava, jonka teemana on energiamurroksen edistäminen. Lisätietoja Keski-Pohjanmaan liiton internetsivuilta.

Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen on osoitettu seuraavia kaavamerkintöjä:

- maakunnallisesti tai seudullisesti arvokas maisema-alue (vihreä poikkiviivoitus)
- maaseudun kehittämisen kohdealue (beige aluerajaus)
- mineraalivarantoalue (pinkki aluerajaus)
- teollisuus- ja varastoalue (t)

Kuva 3. Ote voimassa olevasta maakuntakaavojen yhdistelmästä, suunnittelualueen sijainti esitetty punaisella ympyrällä.

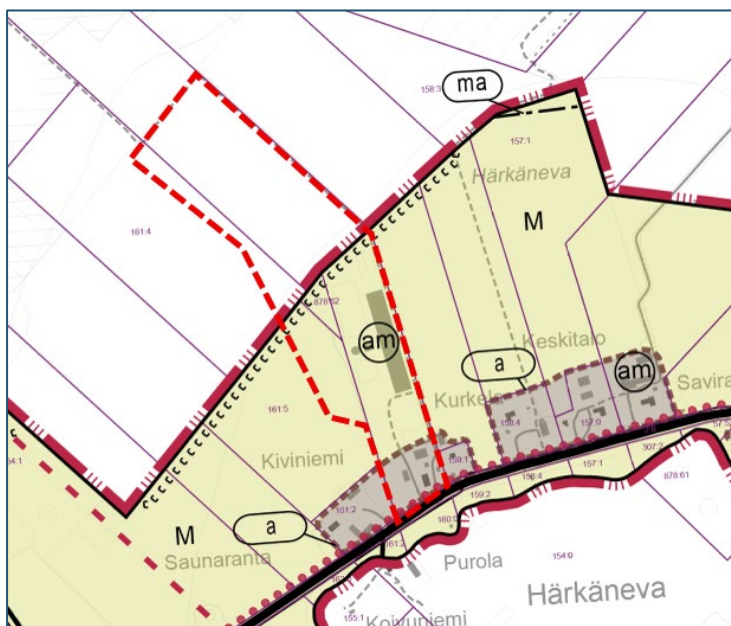

3.3 YLEISKAAVA

Suunnittelualueella on voimassa Härkänevan osayleiskaava, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 17.4.2023 § 4.

Suunnittelualuetta ja sen lähialuetta koskee seuraavat yleiskaavamerkinnot:

- maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)
- maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue (ma)
- maatilatalouskeskus (am)
- maaseutumaiseen asumiseen ja täydennysrakentamiseen soveltuva asutusalue (a)
- ohjeellinen uusi kevyen liikenteen reitti (punainen palloviiva)
- ohjeellinen moottorikelkkailureitti (hakaviiva)

Kuva 4. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta, alustava suunnittelualueen rajaus esitetty punaisella katkoviivalla.

3.4 ASEMAKAAVA

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijaitsevat suunnittelualueelta noin 17 kilometrin etäisyydellä Toholammin keskustassa sekä naapurikuntien, Lestijärven ja Halsuan, keskusta-alueilla.

4 TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET

4.1 YLEISKAAVAN TAVOITTEET

- Huomioidaan päivitettyjä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita yhteensovittamalla niitä kunnan tarpeisiin (maakuntakaavan huomioiminen)
- Maankäytön ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen
- Mahdollistetaan alueella sijaitsevien maatalan ja biokaasulaitoksen laajentuminen
- Ratkaistaan suunnittelun kautta mahdollisesti esiin nousevia ristiriitoja

4.2 SELVITETTÄVÄT VAIKUTUKSET

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin pohjana käytetään kerättyä tausta-aineistoa sekä asiantuntijoiden ja osallisiksi määriteltujen kannanottoja. Kaavan vaikutukset arvioidaan työn edetessä ja kirjataan kaavaselostukseen.

Lähtöaineisto

Kaavatyössä huomioitavia suunnitelmia ja selvityksiä:

- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Keski-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavat
- Toholammin kuntastrategia
- Rakennusjärjestys

Lähtöaineistosta kerätään tietoa alueen suunnittelutilanteesta ja nykytilasta. Tiedon ajantasaisuutta ja mahdollista lisäselvitystarvetta arvioidaan suunnittelukokouksissa eri tahojen kanssa.

Kaavatyön tausta-aineistona huomioidaan alueelle aiemmin laaditut kaavat, avoimen tiedon paikkatietoaineistot sekä ympäristölupaan liittyvät suunnitelmat.

5 KAAVAPROSESSI, VUOROVAIKUTUS

5.1 KAAVAPROSESSIN VAIHEET JA ALUSTAVA AIKATAULU

Alustava aikataulu	Kaavoituksen vaiheet
Helmikuu 2026	Aloitusvaiheessa kaavan vireilletulosta tiedotetaan lehdessä ja kunnan kotisivuilla (AKL 63 §). Osalliset voivat ottaa kantaa esillä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyyteen antamalla siitä kommentteja yhteyshenkilöille. OAS pidetään nähtävillä kaavaehdotuksen nähtäville asettamiseen asti. Viranomaisilta pyydetään lausunnot. Vaiheen tarkoituksena on kerätä eri osallistahojen tavoitteita suunnittelulle.
Helmi-maaliskuu 2026	Valmisteluvaiheessa laaditaan kaavaluonnosasiakirjat, jotka käsitellään kunnanhallituksessa, jonka jälkeen kaava pidetään yleisesti nähtävillä (AKL 62 §) kunnanvirastolla. Kuulutuksessa ilmoitetaan ajankohta, jolloin suunnitelmaan voi tutustua ja siitä antaa suullisia tai kirjallisia mielipiteitä. Mielipiteiden tekotapa ja jättöpaikka ilmoitetaan kuulutuksessa. Viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot.
Touko-kesäkuu 2026	Ehdotusvaiheessa kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville AKL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaan yhdeksi kuukaudeksi. Tällöin osallisilla on mahdollisuus jättää kaavaehdotuksesta kirjallinen muistutus. Samalla lähetetään lausuntopyynnöt eri viranomaisille. Kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat muistutukset ja lausunnot saatu, kunta lähettää perustellun vastineen niille muistutuksen tehneille, jotka ovat osoitteensa ilmoittaneet.
Heinä-syyskuu 2026	Hyväksymisvaiheessa kaavaehdotus käsitellään kunnanhallituksessa ja sen jälkeen kunnanvaltuustossa. Valtuusto tekee hyväksymistä koskevan päätöksen. Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan AKL 67 § ja MRA 94 § mukaan. Kaavan lähettämisestä tiedoksi on säädetty MRA 95 §.

Alueidenkäyttölain 188 §:n mukaan yleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten, kun kuntalaissa säädetään.

5.1.1 Viranomaisyhteistyö

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetetään viranomaisille tiedoksi.
- Viranomaisneuvottelu järjestetään aloitusvaiheen aikana, ennen valmisteluvaiheen kuulemistä.
- Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot niiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
- Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot niiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
- Kaavaehdotuksen hyväksymisestä viranomaisia tiedotetaan AKL 200 § ja MRA 94 § mukaisesti.

5.2 OSALLISET

Kaavoitus edellyttää vuorovaikutusta kaavaa valmisteltaessa. Osalliset voivat ottaa kantaa kaavoitukseen sen eri vaiheissa. Osallisia ovat (AKL 62 §):

γ	alueen maanomistajat ja asukkaat
γ	ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
γ	ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään: ○ Toholammin kunnan eri hallintokunnat ○ Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto ja Pohjanmaan elinvoimakeskus) ○ Keski-Pohjanmaan liitto ○ K.H.Renlundin museo ○ Verkko Korpela Oy ○ Sykäräisten Vesihuolto Oy
γ	Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

5.3 TIEDOTTAMINEN

Kaavaprosessin vaiheista (nähtävillä olot) sekä lopullisen osayleiskaavan hyväksymisestä ilmoitetaan kunnan virallisella ilmoitustaululla, kunnan kotisivuilla sekä kunnan virallisessa ilmoituslehdessä.

5.4 LISÄTIETOJEN ANTAJIEN YHTEYSTIEDOT

Osayleiskaava laaditaan yhteistyössä Toholammin kunnan ja Plandea Oy:n kesken, kaavan laatijana toimii Pekka Kujala YKS 549.

Lisätietoja kaavoituksen etenemisestä ja palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta:

Toholammin kunta Lampintie 5 69300 Toholampi www.toholampi.fi	Plandea Oy iPARK Vaasantie 6 67100 Kokkola www.plandea.fi	
Tekninen johtaja Mikko Polet +358 40 150 5302 mikko.polet@toholampi.fi	Kaavan laatija, YKS 549 Pekka Kujala +358 40 726 6050 pekka.kujala@plandea.fi	Projektipäällikkö Sara Luhtaniemi +358 46 875 3767 sara.luhtaniemi@plandea.fi